

Verslag Fokkerstour Raad van Beheer 2012: deel 1 Ziek zijn en Fit voor Functie

In plaats van een Fokkerscongres organiseert de Raad van Beheer in 2012 voor fokkers een Fokkerstour, die bestaat uit drie avonden gevuld met voordrachten door gerenommeerde sprekers op het gebied van erfelijkheid en fokkerij. Elk van deze drie avonden wordt gehouden op drie verschillende locaties verdeeld over het land, en kan per avond door 50 fokkers bijgewoond worden. Door deze opzet wordt beoogd zoveel mogelijk fokkers de gelegenheid te geven deze Fokkerstour bij te wonen. De belangstelling blijkt overweldigend: op 2 april start de inschrijving en binnen enkele dagen zijn alle geplande avonden helemaal vol. Een wachtlijst wordt aangelegd en al heel snel weer gesloten: het is duidelijk dat zelfs met extra te plannen avonden de enorme toeloop van fokkers niet kan worden verwerkt. Het is in elk geval helder: zijn het in de media voornamelijk de malafide fokkers die de aandacht krijgen, feitelijk zijn er in Nederland heel wat (hobby)fokkers die popelen om de informatie te horen die hen kan helpen op een goede manier vorm te geven aan een Duurzaam Fokbeleid.

Bij de opening van de inschrijving meteen aangemeld voor drie avonden behoor ik tot de gelukkigen die een plek hebben kunnen bemachtigen. Donderdag 14 juni is mijn eerste avond in Zwolle met als thema Ziek zijn en Fit voor Functie. Op weg naar Zwolle beland ik in een lange file ten gevolge van een ongeval, en stapvoets voortschuivend op de A28 heb ik meer dan genoeg tijd om te bedenken dat de Raad voor een slimme opzet gekozen heeft: voorafgaand aan de avonden wordt aan de deelnemers een maaltijd aangeboden bestaande uit soep en hartige broodjes. Dit betekent dat het halve uur vertraging wat ik (en niet alleen ik) nu oploop alleen maar afgaat van mijn broodjes-eet-tijd, en we toch stipt om 19.00 uur allemaal klaarzitten in de zaal zodat de voordracht op tijd kan beginnen. Gezien het goedgevulde en lange programma een heel goed plan.

De eerste spreker is Paul Mandigers, dierenarts-specialist interne geneeskunde en veterinaire neurlogie. Hij neemt ons mee op zijn weg naar Santiago de Compostella, waar hij al wandelend mijmerde over de vraag: wanneer moeten wij ons zorgen maken over ziek-zijn, en hoe pakken we ziekte aan? Het Genootschap van Sint Jacob krijgt vanuit de zaal minder nieuwe leden dan hij had gehoopt, maar naar zijn verhaal wordt zeer aandachtig geluisterd. Hij bouwt zijn verhaal op rond epilepsie en chiari-like malformation/syringomyelie, aandoeningen waarin Paul Mandigers bij uitstek gespecialiseerd is. Samenvattend komt hij tot een paar algemene adviezen aan fokkers en rasverenigingen:

- **Werk met een effectieve populatiegrootte en vermijd inteelt**
- **Leg alles (wat betrouwbaar is) van iedere hond vast**
- **Monitor ziektefrequenties**
- **Ziekten horen bij het leven, maar de vraag is wat je wel en niet mag accepteren**

Tenslotte laat Paul ons nog het belang van DNA-onderzoek zien. Als voor een erfelijke ziekte een DNA-onderzoek bestaat kan in uitzonderlijke gevallen, als er zoveel lijders zijn dat de populatie het uitsluiten van lijders niet meer toestaat, gekozen worden voor het fokken met een lijder. Door de lijder te kruisen met een bewezen genetisch vrije hond voorkom je dan toch de geboorte van nieuwe lijders. Wel worden er dan natuurlijk veel dragers geboren, zodat deze strategie een noodoplossing is en nooit de voorkeur geniet.

Na de pauze volgt de tweede spreker van deze avond: Marcel Nijland, fysiotherapeut en eigenaar van Canine Kynologisch Advies, een praktijk voor gedragsbegeleiding en dierfysiotherapie.

Het onderwerp van zijn voordracht is: Fit voor Functie. Aan de reacties vanuit de zaal te horen een onderwerp dat aanzienlijk minder zwaar op de maag ligt dan het verhaal van Paul Mandigers. Marcel laat ons zien hoe vorm en functie op elkaar afgestemd moeten zijn en dat dit als het goed is leidt tot een dual purpose hond. Interpretaties van de rasstandaard hebben echter bij sommige rassen geleid tot het ontstaan van een showlijn en een werklijn. Marcel laat ons foto's zien van Duitse Herders en Labradors, waarbij voor iedereen in één oogopslag helder is dat de showlijn anatomisch niet meer in staat is het oorspronkelijk werk van het ras goed te verrichten. Marcel vertelt ons ook de kenmerken van een optimaal "draverslichaam": een optimaal gewicht van 20-25 kg., een borstdiepte/beenlengte-verhouding van pl. 1,2 en een laagnormaal vetpercentage. Topdravers hebben dus een lichtgebouwd lichaam. En ook bij honden is een gezond gewicht van grote invloed op de relatieve belastbaarheid en de relatieve spierkracht. Toename van lichaamsomvang en massa leidt dan ook zelden tot betere werkhonden. Voor het behoud van Fit voor Functie is het belangrijk om de relatie met het oorspronkelijke gebruiksdoel in het oog te houden. De meeste rashonden zijn immers aanvankelijk vanuit dit perspectief gefokt, ook al zijn veel rassen daar nu wel erg ver van verwijderd geraakt, oorspronkelijk bepaalde het gebruiksdoel in hoge mate de uiterlijke kenmerken waaraan het ras moest voldoen.

Marcel Nijland houdt een pleidooi voor werkproeven c.q. het laten verrichten van het oorspronkelijke werk van de hond voor de rassen waarbij dat mogelijk is. Voor vele rassen is voor hun oorspronkelijke werk echter geen plaats meer in onze maatschappij, en dan kan gekeken worden naar alternatieve arbeid, bijvoorbeeld in de diverse vormen van hondensport.

Tot slot vertel hij nog iets over de verschillen in aanleg of talent tussen honden van verschillende rassen. Pups van verschillende rassen vertonen al vroeg genetisch bepaalde verschillen in hun "voorkeurszintuig": horen, zien of ruiken. Dit filtert het soort informatie dat binnenkomt en speelt een belangrijke rol in wat de pup waarneemt en leert. Omdat het benutten van aanleg vaak makkelijker is dan het wijzigen of onderdrukken adviseert hij in zijn trainingen om niet steeds te focussen op het onderdrukken van een specifieke aanleg, maar wel op het bijsturen van de aanleg in een gewenste richting.

Voorzien van een syllabus met de presentaties van deze avond rijd ik rond 22.30 uur naar huis, terugkijkend op een goed georganiseerde en informatieve avond.

Lida Reeskamp-Blok